

A Common Thinking and Making

Text: Maria Lind, Chef Tensta Konsthall

Maria Lind: Ända sedan jag såg era arbeten för första gången, på slututställningen på Umeå konsthögskola, har jag fascinerats av den stora precisionen som finns där. I såväl tanke som handling finns det något exakt som dock aldrig övergår i stelhet. Vad handlar den här exaktheten om?

Åsa Norberg & Jennie Sundén: Vi kan båda två vara ganska noggranna, fast med olika saker. Detta gör att helheten ofta landar i något ganska exakt. Våra gestaltningar är en kombination av speglingar av en förebild samtidigt som de är vår egen tolkning. Detta arbetsätt är en balansgång som inte alltid är helt lätt. Allt ska vägas och reflekteras över för att kännas motiverat i sammanhanget. Samtidigt är vårt arbete ganska associativt, vi hittar en "bild" eller berättelse som genom den logik vi skapat för vårt projekt får sin givna plats där. Ett citat från en av våra tidigare professorer, som vi ofta återkommer till, är "But why?". Det började som ett skämt men faktum är att vi måste kunna svara på den frågan för att vårt arbete ska fungera.

ML: Ni har arbetat tillsammans under lång tid, sedan 2005 för att vara exakt. Kan ni beskriva hur er arbetsprocess ser ut?

Å&J: Att vi är två individer som tillsammans skapar ett arbete gör att allt material, alla former, uttryck och idéer filtreras och bearbetas genom oss båda. Vi har ibland kallat det för ett "gemensamt tänkande"; ett slags tankerum där vi tar andra beslut och tänker i andra banor än vad vi skulle göra som enskilda individer. Stommen i arbetsprocessen är samtalet, analysen och ifrågasättandet, vilket leder fram till de historier eller områden som är förutsättningen för vårt arbete. Vi arbetar ofta med research och gestaltning samtidigt. Vi delar heller aldrig upp det praktiska arbetet mellan oss utan föredrar att den ena kan ta vid där den andra slutar. Vi tittar också väldigt mycket på konst tillsammans vilket ger oss gemensamma referensramar som gör det lättare att förstå varandras idéer och tillvägagångssätt.

ML: Ni har under åren utvecklat en estetik som lätt känns igen. Den inbegriper tydliga former, vardagliga och billiga material, mättade färger och en sorts genomsläpplighet. Det går ofta att se igenom materialen till exempel tunna textilier eller nät och betsnung som teknik. Allt i en intim skala. Kan ni berätta om valen bakom detta?

Å&J: Vi är generellt intresserade av den materiella miljö som omger oss, ett slags vardagens estetik. Att det finns en idé och tanke bakom det vi omger oss med och att detta inte uppkommit i ett vakuum, utan speglar en tid, ideologi och politik tycker vi är intressant att undersöka. Materialet blir då ofta en viktig bärare av berättelsen och en betydande komponent i våra verk. Gränslandet mellan konst och bruksföremål är ett område som också intresserar oss. Som i måleriinstallationen *The Object, The Subject, The Verb*, där vi bevarat dukens stadkant som visar på dess textila karaktär och på så sätt ställer frågan vad objektet är; textil eller måleri? Den här transparensen som finns i bearbetningen av materialet går också igen i förmedlingen av vårt arbete där vi redovisar våra referenser. Projekten är ofta en dialog med ett annat konstnärsskap eller någon annans gärning. Denna typ av appropriering gör att vi ser vårt arbete, inte helt som vårt eget, utan som ett slags samarbete med en tredje part.

ML: Kan ni berätta mer om den här “tredje parten”?

Å&J: Den tredje parten är ofta något, någon eller några som vi tycker är intressant att se i en ny kontext och förflytta till vår samtid. Denna tredje part fungerar som en ram och utgångspunkt för vårt arbete att röra sig runt och utifrån. Den leder oss vidare i olika riktningar i ett slags associativ process. Här kan rutan i ett textilt mönster, hämtat från Hemslöjdsrörelsen, leda oss till den första kubiska gatstenen av Bohusgranit och därifrån leda oss vidare till en av Josef Albers abstrakta kvadrater.

ML: I utställningen berättas det om olika sammanhang där kvinnor historiskt sett slutit sig samman, bland annat Svensk hemslöjd och Nya Idun. Ni är en kvinnlig duo som på ert galleri Hit visat verk av flertalet kvinnliga konstnärer. Ingår ni i andra kvinnliga sammanhang idag?

Å&J: Nej, inte i någon organiserad form.

ML: Varför inte?

Å&J: Genom den konstellation vi utgör, de olika roller vi har och de sammanhang vi verkar i, ingår vi i ett slags informellt kvinnligt nätverk där vi tror att vårt arbete kan göra skillnad. Ett exempel på detta kan vara den riktning som Hit har tagit. Det som har intresserat oss i våra projekt, som visas på Göteborgs Konsthall är ett gemensamt skapande och tänkande och det som kan komma därur. Detta har vi hittat

i hemslöjdsrörelsen och i rörelser kopplade till textilindustrin, vilka är traditionellt kvinnliga rum. Men även hos några som Roger Fry, Josef Albers och Friedrich Fröbel och i deras okonventionella och banbrytande arbete inom konst och pedagogik.

ML: I vilken mån och på vilket sätt är ert arbete betingat av att ni är uppvuxna i och nu arbetar i Sverige?

Å&J: Det har förstås stor betydelse för hur och med vad vi arbetar med. Vi rör oss inom ett specifikt område där vi hittar släktskap i olika företeelser och följer ett slags egen historielinje. Men det handlar också om ett intresse för folkbildning, där kopplingar kan göras till arbetarrörelsen, fri skolgång, ideell föreningsverksamhet och andra folkkrörelser som haft en stark tradition och stort inflytande i Sverige. Detta utgör ett fundament i vårt samhälle som också möjliggjort för oss att utbilda oss till just konstnärer och med olika stödformer bedriva konstnärlig verksamhet.

ML: Jag är nyfiken på hur er curatoriska urvalsprocess på Hit ser ut. Vill ni dela med er hur ni går tillväga och vad som inspirerar och kanske vägleder er?

Å&J: Programmet på Hit speglar väldigt mycket våra gemensamma intressen. Ibland stöter vi på konstnärskap som vi vill se och veta mer om och försöker då att få till ett samarbete. Vi har ofta inte sett verket själva innan vi planerar in en visning. Verksamheten har på så vis fungerat som ett sätt att ta konsten till oss när inte vi har kunnat komma till den. Vi har haft som ambition att visa samtida internationella konstnärskap som kanske ännu inte introducerats i Sverige. Om vi ska försöka säga något generellt om de konstnärskap vi bjudit in och de verk vi visat så innehåller dessa ofta flera nivåer där en stark berättelse kombineras med ett tydligt visuellt språk. Den största inspirationen och vägledningen finner vi i konstnärerna, deras arbeten och i förtroendet att få förmedla deras konst vidare.

ML: Er utställning refererar på olika sätt till kvinnors kreativa arbete, både hantverksmässigt och konstnärligt. Det är en viktig påminnelse om att vi ständigt måste hålla i minnet vad kvinnor gjort i historien och gör idag, och hur de gör det. På liknande sätt lyfte den första vågen av kvinnorrörelsen fram kvinnors liv och dåd, och nu sker det igen. Inom konsten tänker jag på hur Olivia Plender under senare år har gått in i suffragetternas historia och hur Leonor Antunes hämtar inspiration från kvinnliga formgivare och arkitekter som Lina Bo Bardi och Greta Grossmann. Varför sker detta just nu?

Å&J: Vi känner en otrolig respekt för kvinnors kamp genom historien. Vi finner inspiration i den och vill tala om detta arbete. I en tid med ökad konservatism, nationalism, allmän historielöshet och tillbakagång på många områden tror vi att många känner att det är viktigt att föra en dialog med sin historia och minnas föregångare som banat väg för vårt arbete idag. Detta tillbakablickande gör det också möjligt att tydligare se var vi själva står i vår samtid och hur vi kan agera framåt. För oss är det även en del i en bildningsprocess som är en viktig motor i vårt arbete. Rent allmänt har det funnits en tillbakablickande rörelse inom samtidskonsten och då många kvinnor genom historien, på grund av sitt kön, har fått ta andra vägar, hitta strategier och kreativa lösningar för att genomföra sina visioner, finns det otroligt många intressanta berättelser och livsöden att ta del av och lära sig av.

ML: Jag tänker på att konsten, sedan jag blev involverad i mitten av 80-talet har antagit alltmer av en kompensatorisk roll, både i förhållande till medias omvandling och delvis nedmontering – till exempel via dokumentära "rapporterande" praktiker – och till historieskrivning. I det senare fallet är det research-baserade praktiker som tenderar att plocka fram glömda delar av historien, eller berätta det välkända på nya sätt. När det gäller kvinnliga konstnärer, formgivare och hantverkare i historien så lyftes de fram av 60- och 70-talens kvinnorörelser, men sedan verkar de ha glömts bort igen. Men minnet är kort: det vi upplever nu är en återupptäckt, som en del av en ganska kort tidscykel. Har ni någon kommentar till det?

Å&J: En ser alltid på historien genom sin samtid vilket gör den till något föränderligt som ständigt behöver besökas på nytt och revideras. Internet och digitaliseringen av information har bidragit till helt nya möjligheter att få tillgång till vår historia, en historia som länge sågs som något linjärt, men som ter sig alltmer komplex idag. Kvinnliga konstnärer verksamma på 60- och 70-talet kämpade fortfarande med att "ta plats". Vi måste fortsätta förvalta denna "plats" genom att gång på gång belysa tidigare generationers arbete och handlingar. Konsten har en tendens att befinna sig där den behövs, fylla de luckor som skapas och peka åt ett annat håll än dit majoritetssamhället tittar.